

Výlet do historie

Tomáš Maixner, www.srvo.cz, maixner@srvo.cz

První zmínky o něm sahají do 14. století. Na Staroměstském náměstí měl ponocný za úkol udržovat oheň v železných pánvích. K dalšímu pokroku došlo v době císaře Rudolfa II. Ten nařídil, aby měšťané umístili na nárožní domy koše s hořícími loučemi. Počátkem 18. století byly v části Královské cesty zavedeny olejové lampy, které se v dalších sto letech postupně rozšiřovaly po Praze. A v roce 1847 nastoupily lampy plynové. Jejich vláda byla již za sedm let narušena, zatím nesměle, první elektrickou obloukovkou Františka Křížika v Hyberské ulici. Trvalo však ještě téměř padesát let, než se obloukovky prosadily. Dalším historickým mezníkem byl rok 1924, kdy začaly obloukovky nahrazovat žárovky. Plynové lucerny však stále osvětlovaly noční ulice. Vydržely až do roku 1985... i když se opět vrátily – na minulá staletí můžete nostalgicky zavzpomínat na Královské cestě. Konec žárovek předznamenaly první instalace se zářivkami v roce 1955. Výbojky přišly za pět let a v roce 1974 se objevily žluté sodíkové výbojky, které se staly téměř výlučným světelným zdrojem na pražských ulicích až do těchto dnů.

Píše se rok 2009. Součet 2 + 9 dává číslo jedenáct. Jedenáctý je dnešek v měsíci, jedenáctý je měsíc listopad. Tři jedenáctky mají magický nádech. Nebo střízlivěji, lépe se bude žákům pamatovat datum 11. listopadu 2009. V ten den se poprvé v Praze rozsvítilo světlo budoucnosti, světlo tohoto století, možná i tisíciletí.

Nový světelný zdroj LED, dioda vyzařující světlo, se každým rokem zdokonaluje. Zdokonaluje se dokonce každým měsícem, téměř každým dnem. Není daleko doba, kdy je bude možné nasadit ve veřejném osvětlení jako plnohodnotnou náhradu současných výbojek. Nejen srovnatelnou, ale dokonalejší. Prozatím potřebují ještě nějaký čas. Čas pro vývoj, pro jejich ověření, pro získání zkušeností s jejich praktickým použitím.

A právě malé, či přesněji řečeno – téměř žádné, zkušenosti s touto novou technikou vedly k tomu, že se spustil pilotní projekt LED svítidel v Praze. Smyslem této akce je ověření vlastností svítidel LED. Smyslem nebylo dosáhnout úspor – investičních nebo provozních, to zatím nejde. Ve většině případů je instalovaný příkon vyšší než byl původní s výbojkami. Smyslem je zjištění jejich odolnosti v běžném provozu. Zjištění jak se budou chovat tato svítidla za měsíc, za půl roku, za několik let. Jak bude náročná jejich údržba, jaká je jejich spolehlivost.

Projektu se účastní šest předních výrobců svítidel. Byli vybráni z početné skupiny uchazečů. Těchto šest „vyvolených“ splnilo poměrně náročná kritéria jakéhosi „výběrového řízení“. Jednou z podmínek bylo to, že se budou podílet na projektu i finančně, vložení vlastních nemalých investic.

- obrázek 1 Aby nebyla upřednostněna žádná ze zúčastněných společností, připojujeme ilustrativní obrázek z prvního kontrolního měření. Je na něm měřicí vozík, bez kterého by bylo téměř nad lidské síly změřit asi 1500 metrů dlouhou trasu.